

ΤΟΥ **Δημήτρη Γρηγορόπουλου**

Η αποδοχή απ' τα συστημικά κόμματα της μνημονιακής πολιτικής και γενικότερα της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης εμπεδώνει το πλαίσιο σύγκλισής τους στα βασικά. Η σύγκλιση βέβαια επεκτείνεται διαλεκτικά και στην εξωτερική πολιτική με την οργανικότερη και άνευ όρων ένταξη της ελληνικής πολιτικής στην ηγετική στρατηγική του αμερικανικού ιμπεριαλισμού (ενεργειακή - στρατιωτική, γεωπολιτική) αφενός και στη στρατηγική του γερμανικού ιμπεριαλισμού αφετέρου για την ακραία νεοφιλελεύθερη ανασυγκρότηση της ΕΕ.

Οι όποιες τριβές των συστημικών κομμάτων για προτιμησιακή σχέση με τον «ευνοϊκότερο» για τα ελληνικά συμφέροντα ιμπεριαλισμό, αν δεν έχουν εξαλειφθεί, έχουν καταστεί επουσιώδεις. Εξάλλου, το άνοιγμα του ΣΥΡΙΖΑ προς τη ΡΩΣΙΑ για αντιρρόπηση της μονοδιάστατης σχέσης με το δυτικό ιμπεριαλισμό εγκαταλείπεται με τις ασφυκτικές πιέσεις των ΗΠΑ και ιδίως μετά την αποχώρηση της αριστερής πλατφόρμας.

Η μνημονιακή συναντίληψη παροδικά και επιφανειακά ενοποιεί και σταθεροποιεί το κομματικό σύστημα. Αυτές οι επιπτώσεις αντανακλώνονται και στο εσωτερικό των κομμάτων, που ταλανίστηκαν επώδυνα απ' την αντίθεση μνημόνιο - αντιμνημόνιο με αποσκιρτήσεις, διαγραφές, διασπάσεις και μεγάλη πτώση ίσως και κατάρρευση (ΠΑΣΟΚ) της επιρροής τους. Η ευρεία λαϊκή κατάφαση - ακραία όμως εκβιασμένη και σε κενό εναλλακτικής λύσης πλέον - στο μνημόνιο αμβλύνει τις κομματικές και εσωκομματικές αντιθέσεις, δημιουργεί τους όρους για την κάλυψη των απωλειών, κομματικών και κοινωνικών και την ανασυγκρότηση και σταθεροποίηση (αναπόφευκτα προσωρινή) του πολιτικού και κομματικού συστήματος.

Η ΝΔ μετά τη συντριπτική ήττα της στις εκλογές του 2012 και την ακροδεξιά απόκλιση του Α. Σαμαρά διανύει περίοδο ανάρρωσης των δυνάμεών της και ιδεολογικοπολιτικής ανασυγκρότησης. Η εκλογή νέου προέδρου της ΝΔ με την ιδιαίτερη σημασία της για ένα

παραδοσιακά αρχηγοκεντρικό αστικό κόμμα θα σφραγίσει τις συντελούμενες στο εσωτερικό του διεργασίες σε θετική κατεύθυνση.

Στη φιλολογία των ημερών τονίζεται ότι η διαδικασία εκλογής νέας ηγεσίας της ΝΔ πραγματοποιείται με όρους σύγκρουσης μηχανισμών για την επικοινωνιακή προσέλευση ψηφοφόρων της ΝΔ και υποστήριξη στην κομματική κάλπη του ενός ή του άλλου υποψηφίου. Η αναμέτρηση σε σημαντικό βαθμό προσλαμβάνει προσωποκεντρικό χαρακτήρα και μάλιστα ετεροπροσδιοριζόμενο με την αναζήτηση του καταλληλότερου αντιπάλου του Α. Τσίπρα, του προσώπου δηλαδή με τις μεγαλύτερες πιθανότητες να διεκδικήσει την πρωθυπουργία απ' τον αρχηγό του ΣΥΡΙΖΑ.

Συζητήθηκαν διάφορα ονόματα στελεχών της ΝΔ με τη λογική του αντι-Τσίπρα με επικρατήσασα τελικά την υποψηφιότητα του Α. Τζιτζικώστα, ο οποίος πλην του νεαρού της ηλικίας του δεν έχει επιδείξει στο πανελλήνιο άλλα ιδιαίτερα προσόντα.

Είναι στοιχείο εκφυλισμού των αστικών κομμάτων να εισδύουν και να προάγονται στην πολιτική σκηνή άτομα όχι με γνώμονα τις κατάλληλες ικανότητες, την παιδεία και το ήθος της, αλλά με την εύνοια της ηγεσίας, των κομματικών μηχανισμών, της οικογενειοκρατίας (βλ. δυναστείες Παπανδρέου, Καραμανλή, Μητσοτάκη κ.ά.), την εμφάνισή τους, τη φήμη τους στο χώρο των ΜΜΕ, τον αθλητισμό και του θεάματος.

Ωστόσο, οι εσωκομματικές αντιθέσεις δεν έχουν εκλείψει απ' τη ΝΔ, αφού αντανακλούν ιδιόμορφα τις αντικειμενικές κοινωνικές αντιθέσεις. Σ' αυτήν την ιστορική συγκυρία οι εσωκομματικές αντιθέσεις στη ΝΔ έχουν σχετικά αμβλυθεί, επειδή έχουν αμβλυθεί, προσωρινά και επιφανειακά βεβαίως, οι κοινωνικές αντιθέσεις με την εκβιασμένη συναίνεση της λαϊκής πλειοψηφίας στο τρίτο μνημόνιο και τη συμπαράταξη των συστημικών κομμάτων στην ψήφισή τους.

Η άμβλυση της εσωκομματικής διαπάλης στη ΝΔ δεν είναι μόνο συγκυριακή λόγω του καθορισμού της πραγματικής πρότασης της ΝΔ βάσει της συμφωνίας της χώρας με τις Βρυξέλλες. Είναι και δομική, λόγω αποδοχής από τη ΝΔ ως όλον της νεοφιλελεύθερης ανασυγκρότησης, που αποτελεί στρατηγική επιλογή του κεφαλαίου. Στη ΝΔ απ' την ίδρυσή της αντιπαρατίθενται δύο κεντρικά ρεύματα, με μεταλλάξεις βέβαια στην ιστορική διαδρομή τους: Το ρεύμα του ριζοσπαστικού φιλελευθερισμού, όπως το όρισε στο συνέδριο της Χαλκιδικής (1974) ο ιδρυτής της ΝΔ Κωνσταντίνος Καραμανλής, το οποίο φυσικά ήταν υπέρ του κεφαλαίου και του συμμαχικού πλαισίου («ανήκομεν εις την Δύσιν») αλλά λόγω χούντας κυρίως, εμπειρείχε στοιχεία κείνσιανής διαχείρισης και εκδημοκρατισμού

(κρατικοποιήσεις - νομιμοποίηση ΚΚΕ), όταν στο δυτικό κόσμο πρόβαινε απειλητικά η νεοφιλελεύθερη λαίλαπα. Αντίπαλο ρεύμα, αλλά σαφώς μειοψηφικό, ήταν ο συντηρητικός, εθνικιστικός, αντικομμουνιστικός πόλος, που προσάρτησε και χουντικά στοιχεία (Εθνική Παράταξη). Στη σύγχρονη συγκυρία οι δύο πόλοι μεταλλάχθηκαν και συμπλησιάσαν με την υιοθέτηση του νεοφιλελεύθερου προτάγματος ως κοινής στρατηγικής, σε πιο ήπια εκδοχή απ' την Κεντροδεξιά (κοινωνικά και πολιτικά), σε πιο σκληρή μορφή απ' την ακραία δεξιά τάση. Η ακροδεξιά τάση κυριάρχησε στη ΝΔ με επικεφαλής τον Α. Σαμαρά, που σχημάτισε τριτοκομματική συγκυβέρνηση για την εφαρμογή του δεύτερου μνημονίου.

Η σκληρή μνημονιακή πολιτική της συγκβέρνησης ΝΔ-ΠΑΣΟΚ όξυνε τις κοινωνικές και κατ' ακολουθία τις εσωκομματικές αντιδράσεις. Η αντίδραση σ' αυτή την πολιτική εκδηλώθηκε με οξύτητα. Δεκάδες βουλευτές καταψήφισαν τους μνημονιακούς νόμους, πολλοί διαγράφηκαν, αρκετοί προσχώρησαν σε άλλα κόμματα (ιδίως νέα κόμματα, όπως οι αντιμνημονιακοί ΑΝΕΛ, το ΚΙΔΗΣΟ του Γ. Παπανδρέου, ενώ απ' την κρίση των μνημονιακών κομμάτων, ιδίως της ΝΔ, ενδυναμώθηκε η Χ. Αυγή. Η τελευταία δεινή ήττα της ΝΔ στο δημοψήφισμα οδήγησε στην παραίτηση του Α. Σαμαρά, στην αναδίπλωση της (ακρο)δειάς πτέρυγας και στη δυναμική ανάδυση της κεντροδεξιάς με επικεφαλής τον Β. Μειμαράκη και με τις ευλογίες του άτυπου ηγέτη της Κ. Καραμανλή. Η δεξιά τάση της ΝΔ με άξονα τον Σαμαρά παρά τις ήττες της και τη ματαίωση του μεγαλόπνοου σχεδίου συγκρότησης ενός σύγχρονου ευρωπαϊκού συντηρητικού κόμματος με την απορρόφηση και του πιο ήπιο τμήματος της ΧΑ, διατηρεί δυνάμεις στη ΝΔ. Στη μάχη της διαδοχής, αν και άτυπα υποστηρίζει τον Α. Γεωργιάδη, μετά την απόσυρση Βορίδη, καιροσκοπική μάλλον προς αποφυγή σύγκρουσης με την ηγεμονεύουσα κεντροδεξιά τάση.

Παρά την κοινή προγραμματική μήτρα, νεοφιλελεύθερη και μνημονιακή, οι δύο κύριες τάσεις στη ΝΔ, η κεντροδεξιά και η συντηρητική δεξιά διατηρούν τις αντιθέσεις τους, οι οποίες θα αμβλύνονται και θα οξύνονται αναλόγως των εξελίξεων. Η δεξιά πτέρυγα με εκφραστή τον υποψήφιο για την προεδρία της ΝΔ Α. Γεωργιάδη, επικρίνει την «υπερευνητική» στάση του Β. Μειμαράκη έναντι του ΣΥΡΙΖΑ στην προεκλογική μάχη, ενώ και θα πιέζει έντονα την κυρίαρχη κεντροδεξιά για αδιάλλακτη στάση συνολικά στη διακυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Άδωνις καταψήφισε το μνημόνιο του ΣΥΡΙΖΑ ερχόμενος σε αντίθεση με τη θετική στάση του κόμματός του. Παρά την κοινή προγραμματική βάση η σκληροπυρηνική δεξιά τάση διαφοροποιείται απ' την κεντροδεξιά ως προς την αδιάλλακτη στάση απέναντι στον ΣΥΡΙΖΑ, την απαρέγκλιτη εφαρμογή του μνημονίου και της νεοφιλελεύθερης πολιτικής, την απάνθρωπη στάση προς τους μετανάστες ((πογκρόμ - Αμυγδαλέζα), τον αντικομμουνισμό, τον εθνικισμό και τον αυταρχισμό) αλλά και την ερωτροπία προς τη Χ. Αυγή.

Ο Άδωνις καλλιεργεί ένα αρχηγικό προφίλ που βασίζεται στην εικόνα του αδιάλλακτου πολέμιου του ΣΥΡΙΖΑ και του εξολοθρευτή του Τσίπρα! Ο Γεωργιάδης θα μπορούσε να υπερισχύσει του Τσίπρα, χάρη στην επικοινωνιακή δεινότητά του, στην τηλεοπτική αντιπαράθεση. Όμως πιο αποτελεσματικός ίσως για τη ΝΔ αντίπαλος του Τσίπρα δεν είναι και ο πιο αποτελεσματικός για τις προτεραιότητες του κεφαλαίου και του ιμπεριαλισμού. Η προτίμηση των τελευταίων προϋποθέτει μίαν ισχυρή και σταθερή ΝΔ, θεματοφύλακα της εφαρμογής του μνημονίου, έστω και αν για λόγους κομματικής σκοπιμότητας θα καταψηφίζει ορισμένους εφαρμοστικούς νόμους, πρόθυμη και για το μεγάλο συνασπισμό με τον ΣΥΡΙΖΑ, αν η ισχυρή πλειοψηφία του στη Βουλή εξανεμιστεί. Το σύστημα προκρίνει τον ΣΥΡΙΖΑ ως ικανότερο διαχειριστή του δυσκολότερου στην επίτευξη των στόχων του μνημονίου, λόγω και της ικανότητάς του να ενσωματώνει προοδευτικές και αριστερές μάζες. Απ' τα' άλλα συστημικά κόμματα απαιτεί μια επαμφοτερίζουσα στάση αντιπολίτευσης - συμπολίτευσης. Όστε και το μνημόνιο να εφαρμοστεί πιστά, ο ΣΥΡΙΖΑ παρά τις αναπόφευκτες απώλειες, να μη συνθλιβεί στις μυλόπετρες του μνημονίου και τα λοιπά συστημικά κόμματα να αναδιοργανώσουν τις δυνάμεις τους και το πολιτικό σύστημα στο σύνολό του.

Στην παρούσα συγκυρία στη ΝΔ ηγεμονεύει κατά κράτος η κεντροδεξιά πολιτική. Όλες οι τάσεις της ΝΔ, εκούσιες άκουσες, θεωρούν δεδομένο τον κεντροδεξιό χαρακτήρα της και ο τυπικός νεοφιλελεύθερος Κ. Μητσοτάκης και ο ακροδεξιός Άδωνις. Θεωρείται πλέον κοινός τόπος ότι μόνο με κεντροδεξιά πολιτική πρόταση δύναται η ΝΔ να ενσωματώσει και οπαδούς άλλων κομμάτων, ακόμη και της κεντροαριστεράς, όπως συνέβη το 2004 με τον Κ. Καραμανλή.

Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα ΠΡΙΝ στις 11/10/2015